

فهرست مطالب

سخن ناشر	۹
پیشگفتار	۱۱
مقدمه	۱۳
بخش نخست: کلیات	۲۱
فصل نخست: مفهوم حضانت کودک و ترتیب مستحقین حضانت	۲۱
۱. مفهوم حضانت کودک	۲۱
۱-۱. مفهوم حضانت	۲۱
۱-۱-۱. حضانت در اصطلاح فقها	۲۴
۱-۱-۲. حضانت در اصطلاح حقوقدانان	۲۵
۱-۲. مفهوم کودک	۲۷
۱-۲-۱. آغاز کودکی	۲۷
۱-۲-۲. پایان کودکی	۲۸
۲. ترتیب مستحقین حضانت	۳۱
۲-۱. ترتیب مستحقین حضانت در آراء فقها	۳۱
۲-۱-۱. تقدم مادر در امر حضانت در دوران شیرخوارگی کودک	۳۲
۲-۱-۲. مدت زمان استحقاق مادر در امر حضانت کودک	۳۴
۲-۱-۳. تقدم پدر و مادر بر سایر ارحام	۳۵
۲-۱-۴. مراتب اولویت امر حضانت پس از پدر و مادر	۳۷
۲-۲. ترتیب مستحقین حضانت در قانون و آراء حقوقدانان	۴۰
۲-۲-۱. در صورت دوام زندگی مشترک پدر و مادر	۴۰
۲-۲-۲. در صورت جدایی و طلاق پدر و مادر	۴۱
۲-۲-۳. در صورت فوت پدر یا مادر یا فقدان شرایط لازم برای حضانت در یکی از والدین	۴۲
۲-۲-۴. در صورت فقدان پدر و مادر یا فقدان شرایط لازم برای حضانت در هر دو	۴۳
فصل دوم: ماهیت حضانت و حکم آن	۴۵
۱. ماهیت حضانت در آراء فقها	۴۶
۱-۱. بررسی مفهوم حق و حکم از دیدگاه فقها	۴۶
۱-۱-۱. مفهوم حق و آثار آن	۴۷

- ۵۱ ..... ۱-۱-۲. مفهوم حکم و آثار آن
- ۵۲ ..... ۱-۲. نحوه تشخیص حق از حکم
- ۵۶ ..... ۱-۳. ماهیت حضانت در آراء فقها
- ۵۸ ..... ۲. ماهیت حضانت در قانون و آراء حقوقدانان
- ۵۸ ..... ۲-۱. تعریف حق و حکم از دیدگاه حقوقدانان
- ۵۹ ..... ۲-۲. دیدگاه حقوقدانان در رابطه با ماهیت حضانت
- ۶۲ ..... ۲-۳. آثار و نتایج حق دانستن حضانت
- ۶۳ ..... ۲-۴. آثار و نتایج تکلیف دانستن حضانت
- ۶۳ ..... ۳. حکم حضانت
- ۶۳ ..... ۳-۱. ادله وجوب حضانت از دیدگاه فقها
- ۶۳ ..... ۳-۱-۱. کتاب
- ۶۵ ..... ۳-۱-۲. سنت
- ۶۷ ..... ۳-۱-۳. اجماع
- ۶۷ ..... ۳-۱-۴. عقل
- ۶۸ ..... ۳-۲. مبنای وجوب حضانت
- ۶۹ ..... ۳-۳. عینی یا کفایی بودن در وجوب حضانت
- ۷۰ ..... فصل سوم: شرایط مستحقین حضانت در آراء فقها و حقوقدانان
- ۷۰ ..... ۱. شرایط مستحقین حضانت در آراء فقها
- ۷۰ ..... ۱-۱. اسلام
- ۷۲ ..... ۱-۲. حریت
- ۷۴ ..... ۱-۳. قدرت
- ۷۵ ..... ۱-۴. سلامتی
- ۷۶ ..... ۱-۵. عقل
- ۷۸ ..... ۱-۶. عدم ازدواج
- ۸۳ ..... ۱-۷. مقیم بودن
- ۸۴ ..... ۱-۸. امین بودن
- ۸۴ ..... ۱-۹. عدم طلب اجرت زاید برای رضاع
- ۸۵ ..... ۲. شرایط مستحقین حضانت در قانون و آراء حقوقدانان (موانع اجرا یا عوامل سقوط حق حضانت)
- ۸۶ ..... ۲-۱. مواظبت از کودک و عدم انحطاط اخلاقی والدین
- ۸۷ ..... ۲-۲. عدم ابتلا به بیماری‌های مسری
- ۸۷ ..... ۲-۳. عدم سکونت حاضن

فهرست مطالب □ ۷

- بخش دوم: مفهوم‌شناسی واژه «امانت» و بررسی آراء فقها ۹۱
- فصل نخست: مفهوم واژه «امانت» و واژه‌های متناظر آن و ارتباط میان این واژه‌ها ۹۱
۱. مفهوم واژه «امانت» و واژه‌های متناظر آن ۹۲
- ۱-۱. مفهوم‌شناسی واژه «امانت» و مشتقات آن ۹۲
- ۱-۱-۱. معنای لغوی واژه «امانت» و مشتقات آن ۹۲
- ۱-۱-۲. معنای اصطلاحی واژه «امانت» و مشتقات آن ۹۵
- ۱-۲. مفهوم‌شناسی واژه «عدالت» و مشتقات آن ۱۰۲
- ۱-۲-۱. معنای لغوی واژه «عدالت» ۱۰۳
- ۱-۲-۲. معنای اصطلاحی واژه «عدالت» ۱۰۴
- ۱-۳. مفهوم‌شناسی واژه «فسق» و مشتقات آن ۱۰۸
- ۱-۴. مفهوم‌شناسی واژه «تظاهر یا تجاهر به فسق» ۱۱۰
۲. ارتباط میان واژه‌های «امانت»، «عدالت» و «فسق» ۱۱۳
- فصل دوم: بررسی ادله و آراء موافقین و مخالفین اشتراط امانت حاضن ۱۱۶
۱. موافقین اشتراط امانت حاضن و ادله ایشان ۱۱۶
۲. مخالفین اشتراط امانت حاضن و ادله ایشان ۱۲۲
۳. توجه به مصلحت کودک در شرطیت امانت برای حضانت ۱۳۰
- ۳-۱. معنای لغوی مصلحت ۱۳۰
- ۳-۲. معنای اصطلاحی مصلحت ۱۳۰
- ۳-۳. جایگاه مصلحت در موضوع شرط امانت حاضن ۱۳۳
- بخش سوم: شرطیت امانت برای حضانت در قوانین و مقررات ایران ۱۳۵
- فصل نخست: میزان توجه قانون‌گذار ایران به شرط امانت حاضن ۱۳۶
۱. بررسی ماده ۱۱۷۳ قانون مدنی در ارتباط با شرط امانت حاضن ۱۳۶
- ۱-۱. نکات ماده ۱۱۷۳ قانون مدنی ۱۳۸
- ۱-۲. ابهامات ماده ۱۱۷۳ قانون مدنی ۱۴۰
- ۱-۳. بررسی مصادیق عدم مواظبت و انحطاط اخلاقی ذکر شده در ماده ۱۱۷۳ ..... ۱۴۳
- قانون مدنی ۱۴۳
- ۱-۳-۱. اعتیاد زیان‌آور به الکل، مواد مخدر و قمار ۱۴۳
- ۱-۳-۲. اشتهار به فساد اخلاق و فحشاء ۱۴۷
- ۱-۳-۳. ابتلا به بیماری‌های روانی با تشخیص پزشکی قانونی ۱۴۸
- ۱-۳-۴. سوء استفاده از کودک یا اجبار او به ورود در مشاغل ضداخلاقی مانند ۱۴۹
- فساد و فحشاء، تکدیگری و قاچاق ۱۴۹
- ۱-۳-۵. تکرار ضرب و جرح خارج از حد متعارف ۱۵۶

۸ □ شرطیت امانت برای حضانت در نظام حقوقی ایران

۲. بررسی موارد استعمال واژه «امانت» در قوانین و مقررات ایران..... ۱۶۲
- ۲-۱. بررسی ماده ۱۱۸۶ قانون مدنی..... ۱۶۲
- ۲-۲. بررسی ماده ۱۲۳۱ قانون مدنی..... ۱۶۴
- ۲-۳. بررسی ماده ۱۲۴۸ قانون مدنی..... ۱۶۶
- ۲-۴. بررسی ماده ۲ قانون نحوه اهداء جنین به زوجین نابارور مصوب ۸۲..... ۱۶۸
- ۲-۵. بررسی ماده ۶ قانون حمایت از کودکان و نوجوانان بی‌سرپرست و بدسرپرست مصوب ۹۲/۷/۱۰..... ۱۶۹
- ۲-۶. بررسی ماده ۱۱۸۷ قانون مدنی..... ۱۷۰
- ۲-۷. بررسی ماده ۱۸۱ قانون مجازات اسلامی مصوب ۹۲..... ۱۷۱
- ۲-۸. بررسی ماده ۶۴ قانون امور حسبی..... ۱۷۲
- ۲-۹. بررسی مواد ۱۰۳ تا ۱۲۵ و ۱۳۰ تا ۱۳۵ قانون امور حسبی..... ۱۷۲
- فصل دوم: راهکارهای تکمیل و اصلاح قوانین و مقررات ایران در باب شرط امانت بودن حاضن..... ۱۷۴
۱. تأمین مصلحت کودک..... ۱۷۵
- ۱-۱. رعایت منافع و مصالح کودک در حوزه قوانین و اسناد بین‌المللی..... ۱۷۵
- ۱-۲. رعایت مصالح کودک در حوزه قوانین و مقررات ایران..... ۱۷۹
- ۱-۳. بررسی مفاهیم منفعت و مصلحت مطرح شده در اسناد بین‌المللی و قوانین ایران..... ۱۸۴
۲. توجه به تربیت کودک در قوانین و مقررات..... ۱۸۹
۳. تعیین مجازات‌های تعزیری برای حاضن متخلف..... ۱۹۳
- یافته‌ها و پیشنهادات..... ۱۹۷**
- فهرست منابع..... ۲۰۷**